

Sakspapirer

Utvalg: Valgstyret
Dato: 20.02.2024 12:00
Sted: Formannskapssalen

Valgstyrets møte gjennomføres etter formannskapets møte er ferdig.
Eventuelle forfall med begrunnelse meldes til politisk.sekretariat@tromso.kommune.no.

Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

Tromsø 15.02.2024

For leder i Valgstyret, Gunnar Wilhelmsen

Saksliste

Godkjenning av innkalling og saksliste

Godkjenning av protokoll

Spørsmål

Saker til behandling

1/24 Årshjul for valgstyrets arbeid

3

Arkivsaksnr. 24/02241-1
Saksbehandler Rebekka Ringholm

Saksgang
Valgstyret

Møtedato
20.02.2024

Årshjul for valgstyrets arbeid

Kommunedirektørens innstilling til vedtak:

Valgstyret tar administrasjonens forslag til årshjul til orientering.

Mari Enoksen Hult
Konstituert kommunedirektør

Gry Caroline Dons
Konstituert direktør, stab for organisasjon

Hva saken gjelder

Det nye valgstyret orienteres om sitt ansvarsområde og administrasjonens anbefalinger til prioriteringer i mellomvalgsåret 2024. Valgstyret forelegges et foreløpig årshjul for saker som skal til politisk behandling frem mot stortingsvalget i 2025. Hensikten er å bedre valgstyrets mulighet til å være aktiv i planleggingen av valget.

Saksutredning

Valgstyrets ansvar

Tromsø kommune har om lag 55 000 stemmeberettigede ved stortingsvalg, fordelt på 17 ulike stemmekretser i kommunen. Arbeidet med å ta i mot stemmer foregår i en hel måned med forhåndsstemmemottak og på valgdagene i september.

Det er valgstyret som har det overordnede ansvaret for å forberede og gjennomføre valg til storting, kommunestyre og fylkesting i Tromsø kommune. Valgsekretariatet i politisk sekretariat gjennomfører valgstyrets vedtak. Valgstyret kan også delegerer beslutninger av ikke-prinsipiell betydning til administrasjonen. Denne delegeringsmuligheten er beskrevet i kommunelovens §13-1, og besluttet av valgstyret i en egen sak.

Mange praktiske oppgaver og planlegging overlates til administrasjonen, men valgstyret har imidlertid det overordnede ansvaret for oppsikt med valggjennomføringen. Valgstyret har dermed også anledning til å bestille saker og be om orienteringer fra valgsekretariatet frem mot valget, utover sakene som er lovpålagte eller planlagte fra administrasjonens side.

Det anbefales at valgstyret jevnlig orienteres om fremdriften i arbeidet med planleggingen av valget. I det foreslåtte årshjulet er det lagt opp til tre orienteringer i løpet av mellomvalgsåret 2024. For valgåret 2025 vil det utarbeides en plan.

Prioriterte arbeidsområder for administrasjonen i mellomvalgsåret 2024

Evalueringsarbeidet etter valget i 2023 danner bakgrunnen for områdene administrasjonen anbefaler å prioritere i mellomvalgsåret 2024. Ny valglov trer i kraft fra og med valget i 2025, og administrasjonen vil også måtte bruke tid på å skaffe oversikt over hvilke praktiske konsekvenser lovendringene får for valggjennomføringen i Tromsø kommune.

Strengere krav til universell utforming

Nye lovkrav til universell utforming i av valglokaler vil tre i kraft fra og med stortings- og sametingsvalget i 2025:

§ 6-7 Universell utforming

(1) Valgstyret skal sørge for at valglokalene er universelt utformet, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 17. Velgerne skal kunne ta seg inn i valglokalene uten hjelp.

(2) Hvis det er særlige grunner til det, kan stemmingen legges til lokaler som velgerne ikke kan ta seg inn i uten hjelp. Valgstyret skal kunngjøre hvilke valglokaler dette gjelder.

I praksis betyr dette at det må gjøres befaringer og kartlegging av alle valglokalene som ble brukt i 2023, både i forhåndsstemmeperioden og under valgdagene. Her må det vurderes om lokalene kan brukes slik det er i dag, om eventuelle mangler kan utbedres eller om nye lokaler må benyttes. På valgdagene stilles det krav til at det skal være minst ett valglokale for hver stemmekrets (valglovens § 9-3, andre ledd).

Evalueringen fra 2023 viser at enkelte av valglokalene bør byttes ut av andre årsaker enn de nye lovkravene til universell utforming. Konklusjonen i dette arbeidet får innvirkning på behovet for bemanning, valgutstyr, og flere andre praktiske hensyn i valgarbeidet. Det er derfor viktig at arbeidet med lokaler prioriteres og ferdigstilles før sommeren 2024.

Plan for bemanning og rekruttering

Fra og med valget i 2023 har de mellom 200-300 valgmedarbeiderne som er i arbeid under valgperioden vært ansatt som arbeidstakere i stedet for oppdragstakere. Denne overgangen ble gjort etter en juridisk vurdering av arbeidets karakter, og innebærer endrede krav til gjennomføring av rekruttering, oppfølging av arbeidsforholdet, vaktplanlegging og arbeidstider.

Erfaringa fra 2023 viser at det er behov for å utarbeide en helhetlig plan for bemanning og rekruttering, slik at man sikrer tilstrekkelig bemanning til alle oppgavene som skal løses, samtidig som lovkrav, regelverk og rutiner etterfølges. Det er også behov for at noen med HR-faglig kompetanse bistår i dette arbeidet. Bemannings- og rekrutteringsplanen får konsekvenser for budsjettet for valgåret, og bør derfor være klar i god tid før budsjettprosessen høsten 2024 ferdigstilles.

Vurdering av valglageret på Hvilhaug

Lokaler på tidligere Hvilhaug sykehjem i Mellomvegen 82 fungerer i dag som langtidslager for alt valgmateriell, som varemottak og logistikkentral ved ut- og innlevering av valgmateriell og som lokale for maskinell optelling og verifisering av stemmesedler.

Hvis Hvilhaug skal ha disse funksjonene for valget i 2025 er det behov for å gjøre oppgraderinger slik at lokalene fungerer bedre til denne brukes. Hvis ikke må man finne andre egnede lokaler og planlegge flytting av valglageret i løpet av høsten 2024. Derfor må det avklares i løpet av våren 2024 om Hvilhaug fremdeles skal benyttes.

Sikkerhet og rutiner for behandling av stemmesedler

Fra en stemmeseddel legges i urna av velger til den er ferdig opptalt og arkivert skal den gjennom flere transport- og oppbevaringsledd. Her viser evalueringa fra 2023 at det er et behov for å videreutvikle rutineene knyttet til transport, oppbevaring og håndtering av stemmesedler, slik at det blir lettere å ettergå og kvalitetssikre at arbeidet foregår i tråd med gjeldende krav til sikkerhet. Her er det ønskelig å få ekstern bistand fra noen med kompetanse på verditransport og sikkerhetsrutiner til å utarbeide rutiner og planer. For at disse planene skal kunne implementeres må de være ferdigstilt i mellomvalsåret, slik at det er tilstrekkelig med tid til å innarbeide dem i resten av den praktiske valgplanlegginga.

Kartlegge muligheter for prosjekt om valgdeltakelse

I 2023 ble Demokratiguide gjennomført som et prøveprosjekt for å utjevne forskjeller i valgdeltakelse i kommunen. 10 demokratiguider ble ansatt for å drive informasjonsarbeid om valget, særlig rettet mot stemmeberettigede med innvandrerbakgrunn og unge velgere mellom 20-25 år. Arbeidet inkluderte 42 ulike stands i løpet av valgperioden, organisasjonsbesøk og et samarbeid med Voksenopplæringa.

Etter en helhetlig evaluering av prosjektet sammen med valgsekretariatet, demokratiguidentene selv og andre tilknyttet prosjektet er konklusjonen at dette er et spennende og viktig arbeid, men at det å følge opp et prosjekt av denne typen krever mer ressurser enn det som er tilgjengelig i valgsekretariatet. I løpet av første halvår 2024 skal det derfor kartlegges hvilke muligheter og ressurser det er til å engasjere noen utenfor valgsekretariatet til å planlegge og gjennomføre et prosjekt knyttet til valgdeltakelse for 2025.

Årshjul og plan for saker som skal til politisk behandling

Et foreløpig årshjul for valgstyrets arbeid er vedlagt saken. Den foreslåtte plasseringen av sakene er gjort med utgangspunkt i hvordan de passer inn i den helhetlige valgplanleggingen. Årshjulet er ment å gi bedre oversikt over hvilke beslutninger valgstyret skal fatte, når det er hensiktsmessig at de gjøres, og hvor valgstyrets rom for å be om endringer, orienteringer og utredninger er. Flere saker er foreslått behandlet i mellomvalgsåret enn ved tidligere valg. Dette er gjort for å sikre tilstrekkelig med tid til å følge opp og innarbeide vedtakene i planer og budsjett for valget.

Konklusjon

Valgstyret tar administrasjonens forslag til årshjul til orientering.

Vedtakskompetanse

Valgstyret

Vedlegg

Reglement for valgstyret
Årshjul for saker til politisk behandling ifbm valg 2025

Reglement for valgstyret

**Tromsø
kommune**

REGLEMENT FOR VALGSTYRET

1. Valg og sammensetning

Kommunestyret velger selv et valgstyre med hjemmel § 4-1 i valgloven. Kommunestyret velger selv en leder, en nestleder og øvrige medlemmer og varamedlemmer til valgstyret.

Valgstyret er et folkevalgt organ etter kommunelovens § 5-1 andre ledd bokstav k. Kommunelovens bestemmelser om valg og sammensetning gjelder.

Valgstyret skal ha 11 medlemmer.

2. Tidsperiode, oppgaver og myndighet

Valgstyret er oppnevnt for valgperioden. Kommunestyret selv kan når som helst omorganisere valgstyret.

Valgstyrets myndighet og ansvarsområder følger av valgloven med forskrifter og gjeldende delegasjonsreglementet for Tromsø kommune.

Kommunestyret har delegert sin myndighet til å oppnevne stemmestyre, jf. valgloven § 4-2 og avgjøre hvor mange stemmekretser kommunen skal deles inn i jfr. valgloven § 9-3 til valgstyret.

3. Saksbehandling

Leder for det enkelte utvalg setter saksliste, og innkaller utvalgene til møte gjennom utsendt innkalling, jfr. reglement om saksbehandling i folkevalgte organer.

Kommunedirektøren skal sørge for at alle saker som legges fram for valgstyret er forberedt og i samsvar med lover, reglement og andre bindende bestemmelser. I de tilfellene sakene ikke er forberedt slik som bestemt ovenfor, har valgstyret rett og plikt til å sende saken tilbake for ytterligere behandling. Valgstyret kan utsette behandling av større saker som valgstyret mener krever mere tid til diskusjon og innhenting av informasjon før endelig behandling eller oversendelse til kommunestyret.

Kommunedirektøren har møteplikt i valgstyret personlig eller ved en av sine underordnede.

For øvrig gjelder det generelle reglementet for saksbehandling i folkevalgte organer

4. Saksbehandlingsfrister

Saker som skal behandles i kommunestyret må være ferdigbehandlet i utvalget senest 7 dager før kommunestyremøtet. Utvalgenes medlemmer skal sendes dokumentene senest 7 dager før møtet skal finne sted, for at sakene skal kunne realitetsbehandles.

5. Ikrafttredelse

Dette reglementet trer i kraft 01.09.2022.

Reglementet kan endres av kommunestyret selv.

ÅRSJUL FOR SAKER TIL POLITISK BEHANDLING IFBM. STORTINGSVALGET 2025		
Når	Sak	Beskrivelse
Februar 2024	Orienteringssak i valgstyret: Årshjul for valgstyret	Valgstyret orienteres om sitt ansvar, beslutningsmyndighet, prioriterte områder i mellomvalgsåret og forelegges en oversikt over planlagte saker frem mot valget.
Vår 2024	Vedtakssak i valgstyret: Delegering av myndighet fra valgstyret til administrasjonen, samt fullmakt til valgstyrets leder i hastesaker	Arbeidet med planlegging av stemmemottak, bemanning, og flere andre oppgaver settes i gang i løpet av våren 2024. Beslutningsmyndighet må delegeres fra valgstyret til administrasjonen dersom det skal tas avgjørelser av ikke-prinsipiell karakter. Denne delegeringen av beslutningsmyndighet er beskrevet i kommunelovens §13-1.
Vår 2024	Sak til kommunalt råd for mennesker med funksjonsnedsettelser: Universell utforming av valglokaler	I løpet av våren 2024 gjøres det en gjennomgang av alle valglokaler for å imøtekomme nye krav til universell utforming som følger av endringer i valgloven: <i>Fra ny valglov:</i> § 6-7 Universell utforming (1) Valgstyret skal sørge for at valglokalene er universelt utformet, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 17. Velgerne skal kunne ta seg inn i valglokalene uten hjelp. (2) Hvis det er særlige grunner til det, kan stemmingen legges til lokaler som velgerne ikke kan ta seg inn i uten hjelp. Valgstyret skal kunngjøre hvilke valglokaler dette gjelder. Plan for universell utforming av valglokalene skal forelegges kommunalt råd for mennesker med funksjonsnedsettelser på et tidlig tidspunkt som sikrer medvirkning i prosessen.
Mai/juni 2024	Vedtakssak i valgstyret: Organisering av opptelling	Valglovens § 10-4 (1): <i>Valgstyret er ansvarlig for opptelling av stemmesedler. Opptellingen foretas av de personer og på den måten valgstyret har bestemt.</i> Det er opp til valgstyret å bestemme hvordan opptellingen av stemmesedlene skal organiseres, så lenge det er i tråd med prinsippene for opptelling som er fastsatt i valgloven. Hovedtrekkene i organisering av opptelling bør vedtas før sommeren i mellomvalgsåret fordi det legger føringer for den øvrige valgplanleggingen, blant annet bemanningsbehovet for opptellingsarbeidet.
Mai/juni 2024	Vedtakssak i valgstyret: Godtgjørelser til stemmestyrer og valgstyret	Eventuelle endringer i godtgjørelsene til stemmestyrerne ute i valglokalene bør vedtas i løpet av våren i mellomvalgsåret, slik at de kan inngå i budsjettplanen for valgåret.

Mai/juni 2024	Vedtakssak i kommunestyret Godtgjørelser til stemmestyrer og valgstyret	Godtgjørelsene vedtas i kommunestyret.
Mai/juni 2024	Vedtakssak i kommunestyret Fastsettelse av antall valgdager i Tromsø kommune	Fra Valghåndboka (s.8): "Valgloven § 9-1 fastsetter at stortingsvalg holdes i alle kommuner på en og samme dag i september måned i det siste året av hver stortingsperiode. Fylkestings- og kommunestyrevalg holdes i alle kommuner på en og samme dag i september måned hvert fjerde år. Valgene holdes i det andre året av hver stortingsperiode. I henhold til § 9-2 fastsetter Kongen valgdagen til en mandag. Kommunestyret kan selv vedta at det på ett eller flere steder i kommunen skal holdes valg også søndagen før den offisielle valgdagen, jf. valgloven § 9-2 annet ledd" Etter at valgdagen er fastsatt kan kommunestyret vedta valgdager for Tromsø kommune. Det er opp til kommunestyret å bestemme om man ønsker én- eller todagersvalg. Avgjørelsen vil ha innvirkning på budsjett- og bemanningsplaner.
Mai/juni 2024	Orienteringssak i valgstyret	Valgstyret orienteres om fremdriften i valgarbeidet og forelegges en overordnet plan for valglokaler og åpningstider.
Høst 2024	Vedtakssak i valgstyret: Fastsettelse av frister	Valgstyret skal i følge valglov og valgforskrift beslutte enkelte frister for valggjennomføringen i kommunen: • Frist for å be om utlevering av manntallskopier • Frist for å bestille stemmesedler • Søknadsfrist for velgere med behov for individuelt tilrettelagt stemmegivning
Høst 2024	Vedtakssak i valgstyret: Vedta stemmekrets for valgting	Denne saken må bare behandles hvis det skal gjøres endringer i de gjeldende stemmekretsene i kommunen. Saken må sees i sammenheng med vedtakene om valglokaler og anbefales derfor vedtatt samtidig med saken om valglokaler og åpningstider for valgting. Vedtaket bør skje før budsjettet for valgåret vedtas.
Høst 2024	Vedtakssak i valgstyret: Valglokaler og åpningstider for valgting	Valgstyret vedtar valglokaler og åpningstider for stemmegivning på valgting (valgdagene). Vedtaket bør skje før budsjettet for valgåret vedtas.
Høst 2024	Vedtakssak i valgstyret: Vedta valglokaler og åpningstider for forhåndsstemming	Valgstyret vedtar valglokaler og åpningstider for stemmegivning i forhåndsstemmeperioden. Vedtaket bør skje før budsjettet for valgåret vedtas.

Høst 2024	Vedtakssak i valgstyret: Helhetlig risiko- og sårbarhetsvurdering	Valgstyret forelegges en helhetlig risiko- og sårbarhetsvurdering for vedtak. Dette bør skje før budsjettprosessen er ferdigstilt, slik at det er rom for å sette av midler til å iverksette tiltak dersom risikoen på et gitt område er for høy.
Høst 2024	Orienteringssak i valgstyret	Valgstyret orienteres om fremdriften i valgarbeidet
Mars 2025	Vedtakssak i valgstyret: Oppnevning av stemmestyrene	Oppnevne stemmestyre for hver valgkrets. Stemmestyrene har ansvar for valggjennomføringen på valgdagene i sin stemmekrets. De består av leder, nestleder og minst ett medlem.
Sept. 2025	Vedtakssak i valgstyret: Godkjenning av valgstyrets møtebok	Valgstyret skal føre protokoll i forbindelse med forberedelser og gjennomføringen av valg i kommunen. Dette kalles "valgstyrets møtebok". Møteboken består av informasjon om hvem som sitter i valgstyret, antall stemmegivninger i kommunen, kommunens foreløpige og endelige opptelling og eventuelle kommentarer til avvik eller hendelser. Møteboken skal godkjennes av valgstyret og ha valgstyrets underskrifter for at den skal være gjeldende. Signeringen er valgstyrets godkjenning av valggjennomføringen i kommunen.